

Verlag van de reis naar Burundi van 4 juli – 7 augustus 2013

Onder leiding van Béatrice Aartman zijn wij, Jenny van den Abeele en Teunie de Jonge 5 weken naar Burundi geweest. We wilden graag het weeshuis bezoeken waar Béatrice al sinds 2006 bij betrokken is. Zij is één van de oprichters van dit tehuis en zij heeft ook een Nederlandse stichting opgericht in Noordwijk met de naam "De Morgenster". Mede namens deze Nederlandse stichting zijn wij naar Burundi gegaan.

Dit weeshuis van Stichting Étoile du Matin is in de wijk Cibitoke van de hoofdstad Bujumbura. We wilden er een goede invulling aan geven, zo kwamen we met het idee om:

1. Eerst 2 weken vakantie activiteiten met de kinderen gaan doen.
2. Dan kijken naar de basisbehoeften voor de kinderen zoals voedsel, kleding en gezondheid
3. De woning moest ook goed bekeken worden, we wilden weten of al het nodige aanwezig was.
4. Ook van de scholing wilden we alles weten, of dat per kind goed geregeld was.
5. Verder wilden we de andere projecten bezoeken zoals het Internet Café en het nieuwe terrein
6. Dan moest er natuurlijk gekeken worden naar de toekomst. Blijven we zo doorgaan of slaan we nieuwe wegen in.

VAKANTIE ACTIVITEITEN

De eerste 2 weken hebben we bijna elke morgen, behalve in het weekend, met de kinderen allerlei activiteiten gedaan. De eerste keer bleven we in het weeshuis, dat is niet zo groot waardoor we niet zoveel mogelijkheden hadden. We hebben toen met de kinderen wat vlaggetjes gemaakt en slingers om het huis een beetje te versieren. Ook kreeg elk kind die dag een wandkleed met zakken waarin je allerlei persoonlijke dingen kunt opbergen. Die wandkleden zijn gemaakt door Annelies, een Nederlandse vrouw. Jenny had de wandkleden meegenomen.

De andere dagen zijn we naar een groter gebouw gegaan waar ook de zondagse kerkdiensten gehouden worden, dat was in een andere buurt. Hierdoor kwamen er veel kinderen bij, ongeveer 50, uit de directe omgeving. Soms kwamen er te veel zodat we niet iedereen konden toelaten. We wisselden ook wel eens de kleintjes met de wat ouderen. De kleintjes lieten we dan bij het begin al naar huis gaan. We gaven hen een stukje zeep mee en voor onderweg en een snoepje. De groteren die buiten stonden te wachten konden we dan wel toelaten. Ondanks dat systeem moesten er toch vaak kinderen buiten blijven, die gaven we dan maar een snoepje en een tekenblaadje.

We begonnen meestal met het Nederlandse bewegingsliedje; "Hoofd, schouders, knieën, teen". Hierna werden er een aantal christelijke liederen in het Kirundi gezongen die alle kinderen kenden, vaak met veel bewegingen. Er werd een gebed uitgesproken en dan vertelde één van de oudere jongens, die ook in het weeshuis woont, een Bijbelverhaal. Dat verhaal werd daarna uitgespeeld door een aantal kinderen. Zeer enthousiast deed iedereen mee.

Dan volgden de knutselactiviteiten, we hadden meestal 2 keuzes per keer:

Afrikaans tafereel tekenen / papier vouwen / plastic bakje met foam stickers beplakken / met pijpenragers poppetjes, briljetjes of fietsjes maken / kralen rijgen / verven / tekenen / vis beplakken met glitter stickers / kleurplaat / sieraden maken met koper of ijzerdraad en kralen / met gekleurde katoenen draden al draaiend armbanden maken / bloemen maken.

We maakten van te voren altijd een voorbeeld. De kinderen genoten steeds weer opnieuw van het

knutselen. Als slot van elke bijeenkomst werd er nog een balspel gedaan. De laatste vrijdag was er een feestelijke afsluiting met voor elk kind een flesje Cola of Fanta met gehaktballetjes en oliebolletjes. Ook kreeg elk kind nog een cadeautje mee naar huis.

BASISBEHOEFTE

Voedsel: We zagen dat de hoofdmaaltijd bestond uit gezonde bestanddelen: bonen, groene groenten, "ugali" en soms wat vis. Wel hebben we gevraagd of er meer aandacht besteed kon worden aan eten voor schooltijd. Alleen de kleine kinderen kregen pap voor dat ze naar school gingen. De groten kregen niets. Dit is nu veranderd, de grote kinderen krijgen nu ook pap voor ze naar school gaan.

Kleding: We hadden veel kleding bij ons maar natuurlijk niet genoeg. Op een zekere dag hebben we de grotere kinderen: Amandine, Innocent, Raymond, Chadrach, Gloria, Deborah, Amable, Samson, Dieudonné, Fabrice Richard, Petit Claude en Joseph laten opschrijven wat ze nodig hadden. Zij maakten toen allemaal een lijstje van deze dingen. Het bleek dat ze bijna allemaal dezelfde lijstjes hadden: broek/rok, overhemd/blouse, t-shirt, ondergoed, schooluniform, schoenen, slippers, handdoek, sporttenu en een rugzak. We hebben uitgerekend wat dat kost als ze deze spullen op de markt kopen en goed afdingen. Dat was 90000 Burundese Francs, dat is omgerekend 45 euro per persoon. We hebben hen dat gegeven en na de koop hebben ze ons alles laten zien. Als wij dat zelf hadden moeten doen zouden we veel meer zijn kwijt geweest. Door onze witte gezichten zouden ze hoge prijzen hebben gevraagd. Ze waren zeer gelukkig.

Gezondheid: Een paar jongere kinderen zagen er niet goed uit. We hebben toen besloten dat alle jongere kinderen, Rachelle, Prince, Elysée en Careb getest moesten worden op HIV/AIDS. Ons vermoeden bleek waar te zijn, bij één van hen was de test positief. Hier wordt verder naar gekeken. Melanie, één van de bestuursleden van "Étoile du Matin", let als verpleegkundige op de gezondheid.

WONING

Het huis was netjes en schoon, wel waren er een aantal belangrijke dingen niet zoals:

- muskieten netten – grote afsluitbare water tonnen – voldoende emmers en plastic teilen – jerrycans – grote thermoskannen om pap in warm te houden – opbergkasten – tassen om kleren in op te ruimen – onvoldoende lakens – drinkbekers.

Al deze materialen konden we op de markt kopen dankzij giften uit Nederland. Ondanks dat het best een goed huis was waren er toch wel problemen. Er werd, toen wij er waren, al uitgekeken naar een ander huis. Ook een reden was dat een aantal scholen en het Internet Café, een project van "Étoile du Matin", waar 2 jongeren uit het tehuis werken, te ver van dit huis ligt.

Ook voor de jongere kinderen is het fijn als ze computer les kunnen krijgen. Tot nu kon dat niet, het Internet café was te ver weg. Inmiddels is een ander huis gevonden in de wijk Jabe. Het is een zeer geschikt pand en het ligt dicht bij het Internet café. De kinderen zijn inmiddels verhuisd. Gelukkig hebben ze nu genoeg basisbehoeftes om te kunnen wonen. Alle spullen zijn ook al overgebracht. De kinderen konden nu meteen al vanaf september dichtbij naar school of naar hun nieuwe school.

SCHOLEN

De meeste kinderen gaan naar school en kunnen normaal leren. Chadrack, 11 jaar oud, heeft leerproblemen, hij is wat achter. Volgend jaar gaat hij waarschijnlijk naar speciaal onderwijs als dat mogelijk is. Als dat niet lukt willen we proberen hem een vak te laten leren. Ook Prince kan niet zo goed meekomen. Een aantal van hen zit op de Middelbare school en 2 werken er in het Internet Café en krijgen daar een vergoeding voor. Jeanne, het andere bestuurslid van "Étoile du Matin" onderhoudt de contacten met de verschillende scholen. Met de jongeren is uitgebreid gepraat over de toekomst wat betreft scholing en het vinden van een baan of baantje.

PROJECTEN

Internet Café: Dit Internet Café wordt zeer druk bezocht. Het staat in een drukke wijk met een grote markt om de hoek. Er staan 9 computers die bijna altijd in gebruik zijn door cliënten. Soms staan de mensen buiten te wachten. Men kan hier ook kopieën laten maken. Als het nodig is word je geholpen. De computers doen het altijd, ook als er geen stroom is want er is een goed back-up systeem met onderhoudsvrije accu's. Ook tegen virussen zijn deze computers goed beschermd. Als je dorstig bent kun je er ook nog een flesje drinken kopen.

De dagelijkse leiding is in handen van René. Hij is een vriendelijke man die betrouwbare en goede leiding geeft. Met een externe auditeur hebben we gesproken over dit project. Hij heeft alles nagekeken en

geconstateerd dat het financieel gezond is. 50 procent van de winst wordt gebruikt voor de kosten van het weeshuis. Een onzekere factor blijft wel de steeds terugkerende huurverhogingen van dit pand. Een werkplaats, enige tijd geleden opgezet om zeep te produceren, moest op zijn advies helaas gesloten worden. Het rendement was te gering, de kosten kwamen er niet uit.

Terrein: Er was een terrein aangekocht. We hebben dit bezocht, het ligt wat verder van Bujumbura vandaan. Het heeft een goede watervoorziening ook is het aan alle kanten al beplant met eucalyptus bomen. Het is nog onzeker wat er in de toekomst mee gedaan zal worden.

TOEKOMSTVISIE

Gezien de opgedane ervaring van de laatste jaren in combinatie met de kennis door trainingen voor kleine particuliere projecten van "De Wilde Ganzen", willen we in de toekomst onze aandacht meer gaan richten op hulp bij scholing en maaltijden op school. In veel provincies van Burundi zijn geen goede vervolgopleidingen. We blijven zorgen voor de kinderen van "Étoile du Matin" totdat ze zelfstandig zijn.

PROJECTEN VOOR IN DE TOEKOMST

1. Educatie voor kinderen, met name kinderen met verschillende stoornissen, zoals bijvoorbeeld doofheid. Vanaf januari beginnen we al met Chanella te steunen, zij is een meisje van 7 jaar, ze heeft nog nooit op school gezeten en is 100 procent doofstom.
2. Project in 2014: rijst verbouwen via een coöperatie van vrouwen. Wij hopen vanuit Stichting De Morgenster ons hiervoor te blijven inzetten.

Moge God dit werk zegenen

Béatrice Aartman-Rurakubagura